

Review opbrengst en mineralengehalten ruwvoer en enkelvoudig diervoer - Actualisatie bijlage J Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

C. van Bruggen, CBS

1. Inleiding

Een van de taken van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet is om het ministerie van Economische Zaken (EZ) desgevraagd van wetenschappelijk advies te voorzien over de forfaits die zijn opgenomen in de Uitvoeringsregeling bij de Meststoffenwet.

Het ministerie van EZ is voornemens om bijlage J (Forfaitaire opbrengst en mineralengehalten ruwvoer en enkelvoudig diervoer) van de Uitvoeringsregeling bij de Meststoffenwet te herzien. Het ministerie van EZ heeft de CDM gevraagd om advies over hoe Bijlage J naar de laatste wetenschappelijke inzichten het beste kan worden aangepast.

Deze notitie geeft de resultaten weer van het review van de opbrengsten en mineralengehalten van ruwvoer en enkelvoudig diervoer, genoemd in bijlage J van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Deze notitie is besproken door en geaccordeerd in de CDM-werkgroep “Diergebonden Forfaits” op 23 mei 2014.

2. Opbrengst in ton droge stof en ton product per hectare

De opbrengsten van onderstaande producten zijn gebaseerd op de gemiddelde opbrengst per hectare in de jaren 2011-2013 op basis van de statistiek Akkerbouwproductie van het CBS:

- Tarwe;
- Corncobmix;
- Korrelmaïs
- Gerst;
- Rogge;
- Aardappelen;
- Uien.

Een aantal producten in bijlage J zijn bijproducten van gewassen waardoor er geen gegevens zijn over de oogst in de statistiek Akkerbouwproductie. Daarnaast kan de omvang van het areaal te beperkt zijn voor opname in de statistiek. Voor deze producten zijn geen statistische opbrengstgegevens beschikbaar. De forfaitaire opbrengst is daarom niet gewijzigd. Het gaat om de volgende producten:

- Maïskolvenschroot;
- Gehele plant silage;
- Snijerwt;
- Graanstro (rogge);
- Graanstro (tarwe);
- Voederbieten.

Aangezien snijmaïs meestal op het eigen bedrijf wordt toegepast en in mindere mate als handelsgewas, bestaat het cijfer uit de statistiek Akkerbouwproductie voor een groot deel uit schattingen. Er is daarom voor gekozen om de opbrengst aan snijmaïs in droge stof te baseren op

cijfers van het Bedrijven Informatie Net van het LEI (2009-2011). Voor de omrekening naar geoogst product per hectare is gerekend met het gemiddelde drogestofgehalte van de laatste drie jaren.

In de statistiek Akkerbouwproductie is de opbrengst uitgedrukt in ton bruto product per hectare. Corncobmix en korrelmaïs hebben hierin een standaard-vochtgehalte van 35%. De opbrengst aan granen is gestandaardiseerd op een vochtgehalte van 16%. Op basis van deze standaardvochtgehalten zijn de opbrengsten per hectare berekend in kg droge stof. Met behulp van de drogestofgehalten in de CVB veevoedertabel 2011¹ zijn de opbrengsten in droge stof omgerekend in ton product per hectare.

De statistiek Akkerbouwproductie maakt bij de opbrengst van corncobmix (CCM) geen onderscheid naar het deel van de spil dat met de kolf wordt verwerkt. De opbrengst per hectare is voor zowel CCM met 100% spil als voor CCM met 25% spil toegepast. Bij de opbrengst in ton product per hectare is rekening gehouden met het verschil in drogestofgehalte tussen CCM met 100% spil en CCM met 25% spil.

De opbrengst van aardappelen per hectare is gelijk gesteld aan de bruto opbrengst van consumptieaardappelen.

De opbrengst van zaai-uien na uitval is als opbrengst opgenomen. Zaai-uien is het enige gewas dat onderscheid maakt naar uitval. Aangenomen wordt dat de uitval niet verder wordt toegepast.

De opbrengst van gerst is gelijkgesteld aan de bruto opbrengst van zomergerst. Het aandeel zomergerst beslaat 80-85% van het totale areaal aan gerst.

3. Stikstof- en fosfaatgehalten

Er zijn twee bronnen beschikbaar met informatie over de stikstof- en fosfaatgehalten van voedermiddelen. Voor snijmaïs en graskuil zijn jaarlijkse analyseresultaten beschikbaar van BLGG AgroXpertus. Om jaarlijkse fluctuaties door weersinvloeden e.d. te vermijden is in de tabel met voorgestelde forfaits voor deze producten het gemiddelde van de laatste drie jaren (2011-2013) genomen. Voor de overige producten is gebruik gemaakt van de CVB veevoedertabel 2011 met daarin de meest recente inzichten in de samenstelling van voedermiddelen.

Sommige producten zijn in de CVB-veevoedertabel anders omschreven dan in bijlage J of er zijn meerdere varianten van één product opgenomen. Het gaat hierbij om onderstaande producten waaruit een, arbitraire, keuze is gemaakt:

- Korrelmaïs staat niet als zodanig genoemd in de CVB veevoedertabel. De samenstelling van maïs is toegepast;
- Snijerwtten staan niet als zodanig in de CVB veevoedertabel. Gelet op het drogestofgehalte van het product de huidige bijlage J is de samenstelling van “erwtten, droog” toegepast;
- Voederbieten komen in een aantal varianten voor in de CVB veevoedertabel. De samenstelling van “voerbieten, bij oogst” is toegepast;
- Witlofwortelen komen in een aantal varianten voor in de CVB veevoedertabel. De samenstelling van “witlofwortel, getrokken schoon” is toegepast;
- Kaaswei komt in een aantal varianten voor in de CVB veevoedertabel, afhankelijk van het gehalte aan ruw eiwit (laag, midden, hoog). De samenstelling van kaaswei met de middelste waarde aan ruw eiwit “kaaswei, vers, RE 175-275 g/kg DS” is toegepast;

¹ De veevoedertabel 2011 is een actualisatie van de veevoedertabel 2007.

- Grashooi komt in de CVB veevoedertabel voor in drie kwaliteiten: goed, gemiddeld en matig. De samenstelling van gemiddeld grashooi is toegepast met uitzondering van het P-gehalte. Het P-gehalte is in de veevoedertabel 4,2 g/kg DS. Dit is de oude waarde voor graskuil in een eerdere editie van het tabellenboek. Er is aangenomen dat het om een fout gaat. De waarde uit het tabellenboek 2010 (2,7) is overgenomen.

De stikstof- en fosfaatgehalten worden uitgedrukt in g/kg drogestof. Met behulp van het drogestofgehalte zijn de gehalten omgerekend in g/kg product.

4. Voorstel voor actualisatie bijlage J Uitvoeringsregeling meststoffenwet.

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de huidige forfaits van opbrengst en mineralengehalten van ruwvoer en enkelvoudig diervoer vermeld in bijlage J van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

Tevens wordt een overzicht gegeven van de voorgestelde, op basis van onderhavige review en analyse. Voor verschillende ruwvoerders en enkelvoudige diervoeders wordt voorgesteld om de forfaits aan te passen. De achterliggende oorzaken van de veranderingen in opbrengst en gehalten is niet altijd goed aan te geven, ook al omdat de bron van de huidige forfaits destijds niet goed is vastgelegd. Veranderingen in gehalten van stikstof en fosfaat hangen samen met veranderingen in rassen en variëteiten (door veredeling) en met veranderingen in bemesting (door aanpassing van gebruiksnormen).

Tabel 1. Huidige en voorgestelde forfaits van opbrengst en mineralgehalten van ruwvoer en enkelvoudig diervoer

Gewas	Opbrengst		Opbrengst		Stikstofgehalte		Fosfaatgehalte		Stikstofgehalte		Fosfaatgehalte	
	(ton ds/ha)		(ton product/ha)		(kg N/ton ds)		(kg P ₂ O ₅ /ton ds)		(kg N/ton vers product)		(kg P ₂ O ₅ /ton vers product)	
	huidig forfait	voorgesteld forfait	huidig forfait	voorgesteld forfait	huidig forfait	voorgesteld forfait	huidig forfait	voorgesteld forfait	huidig forfait	voorgesteld forfait	huidig forfait	voorgesteld forfait
Snijmaïs	13,0	15,9	40,0	44,2	13,5	11,5	5,0	4,4	4,3	4,1	1,6	1,6
Maïskolvenschroot	7,8	7,8	14,0	14,0	15,7	14,4	7,8	5,7	8,6	7,6	4,3	3,0
Corncobmix (100% spil) ¹⁾	7,5	7,5	13,6	14,6	15,9	15,7	7,9	6,2	8,7	8,0	4,4	3,2
Corncobmix (25% spil) ¹⁾	7,3	7,5	12,0	12,8	15,9	15,5	7,9	7,3	9,7	9,1	4,8	4,3
Korrelmaïs ²⁾	7,2	7,9	8,5	9,1	16,0	13,1	8,0	5,5	13,4	11,4	6,7	4,8
Gehele plant silage	8,8	8,8	10,5	10,5	19,8	16,2	7,5	6,9	16,6	6,0	6,3	2,6
Tarwe	6,7	7,0	7,8	8,1	23,9	17,8	9,0	6,9	20,1	15,4	7,8	6,0
Erwten ³⁾	5,5	5,5	6,5	6,5	33,0	33,8	9,0	9,2	27,8	29,3	7,6	7,9
Gerst	5,0	5,5	5,9	6,3	22,0	16,6	10,0	7,6	18,5	14,5	8,5	6,6
Aardappelen (vers)	8,0	10,0	45,0	50,7	17,8	16,3	6,4	5,7	3,1	3,2	1,15	1,1
Aardappelen (kuil)	*	*	*	*	15,7	15,7	5,6	4,6	5,5	5,5	1,6	1,6
Appelen	*	*	*	*	4,2	4,2	1,8	1,8	0,7	0,7	0,2	0,3
Graanstro (rogge)	3,6	3,6	4,3	4,3	4,6	4,6	2,29	2,3	3,9	3,9	1,83	1,9
Graanstro (tarwe)	3,5	3,5	4,1	4,1	6,9	7,0	1,83	2,5	5,8	6,4	1,60	2,3
Grashooi ⁴⁾	*	*	*	*	23,2	21,1	6,9	6,2	19,3	17,8	5,7	5,2
Graskuil	*	*	*	*	30,6	27,0	9,6	9,0	13,8	12,4	4,3	4,1
Graszaadstro	*	*	*	*	13,3	11,2	3,7	3,9	11,0	9,5	3,0	3,3
Rogge	4,6	3,5	5,3	4,0	18,2	15,7	8,4	7,3	15,8	13,7	7,3	6,4
Uien	4,6	5,6	46,4	56,4	21,6	21,6	5,7	7,1	2,2	2,2	0,7	0,7
Voederbieten ⁵⁾	15,5	15,5	100,0	100,0	12,8	11,8	3,0	3,0	1,9	1,5	0,5	0,4
Witlofwortelen ⁶⁾	**	**	**	**	7,8	9,3	5,2	4,6	1,3	1,4	0,5	0,7
Kaaswei ⁷⁾					33,6	33,4	27,7	18,8	1,5	1,6	1,3	0,9

¹⁾ De statistiek akkerbouwproductie maakt geen onderscheid naar aandeel van de spil bij de drogestofproductie van CCM.

- ²⁾ Korrelmaïs komt als zodanig niet voor in de CVB-veevoedertabel. De waarden voor maïs zijn overgenomen.
- ³⁾ In de vorige versie van bijlage J omschreven als "Snijerwten". Dit product komt als zodanig niet voor in de CVB-veevoedertabel. De waarden voor erwten, droog zijn overgenomen.
- ⁴⁾ Het P-gehalte in de veevoedertabel 2011 is 4,2 g/kg ds. Dit is de oude waarde van graskuil uit het tabellenboek 2008. De waarde uit tabellenboek 2010 (2,7) is overgenomen.
- ⁵⁾ Er zijn enkele varianten in de veevoedertabel. Gekozen is voor: Voerbieten, bij oogst.
- ⁶⁾ Er zijn enkele varianten in de veevoedertabel. Gekozen is voor: Witlofwortel, getrokken schoon
- ⁷⁾ Er zijn drie producten beschreven in de veevoedertabel op basis van het RE-gehalte. Het product met de middelste waarde voor RE is opgenomen (Kaaswei, vers, RE 175-275 g/kg DS).